

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

Citiți în pag. 6-7

ITINERAR
mondial

N. S. HRUȘCIOV și J. NEHRU (Delhi, februarie 1960)

Un mesaj de pace și prietenie

Evenimentul politic nr. 1 al săptămânii îl constituie călătoria pe care N. S. Hrușciiov o întreprinde în câteva țări din Asia de sud-est. Acum, când aceste rânduri se află sub privirea cititorului, șeful guvernului sovietic, după 5 zile petrecute în India și alte 2 în Birmania, a ajuns la Djakarta, capitala Indoneziei. Pretutindeni, prezența conducătorului sovietic și a persoanelor ce-l însoțesc este salutăată cu o căldură ce depășește cu mult cadrul protocolar și regulile obișnuite ale politetii. Aproape un milion de oameni au înțesat străzile din Delhi, capitala Indiei, aclamindu-l pe înaltul oaspete. Milioane de oameni l-au ovaționat la Calcutta, Bhalaj și în celelalte orașe din India pe care le-a vizitat. Tot atât de însuflețită a fost și primirea ce i s-a făcut lui N. S. Hrușciiov în capitala Birmaniei, precum și la sosirea pe pământul indonezian. Astfel, călătoria lui N. S. Hrușciiov apare de pe acum oricărui observator imparțial, drept o puternică demonstrație politică a popoarelor acestor țări, care-și reafirmă cu acest prilej năzuințele și aspirațiile lor vitale.

Care este semnificația acestei demonstrații? Această întrebare își găsește un răspuns autorizat în cuvântarea rostită de J. Nehru, la marele miting care a avut loc la Delhi, în ziua de 12 februarie: „Dl. Hrușciiov — a spus primul ministru al Indiei, — face în prezent o călătorie într-o serie de țări

purtind un mesaj în care indică felul în care să se instaureze pacea și să se lichideze în întreaga lume războiul și arma războiului. Aceasta este o problemă dificilă și complicată. În fața lumii însă nu poate sta astăzi o problemă mai măreață decât aceea a încetării inarmărilor și folosirii noilor forțe disponibile pentru binele omenirii. Acesta este mesajul pe care-l poartă dl. Hrușciiov”.

Acesta este într-adevăr primul și cel mai important mesaj pe care l aduce popoarelor Asiei și lumii întregi conducătorul guvernului sovietic. Cu prilejul cuvintărilor rostite în ultimele zile, N. S. Hrușciiov a reafirmat din nou cu vigoare necesitatea coexistenței pașnice a țărilor cu sisteme social-politice diferite. Din nou, șeful guvernului sovietic a proclamat în auzul lumii întregi că mijlocul cel mai radical de preîntâmpnare a războiului, de lichidare a pericolului militar este dezarmarea generală și totală. În făptuirea programului de dezarmare generală și totală ar deschide o nouă etapă în dezvoltarea societății omenesti — etapa păcii fără războaie, fără cursa înarmărilor cu arme rachetă și nucleare. „Am declarat în repetate rânduri și

VEAC NOU

(continuare în pag. 11-a)

In acest număr:

**Don Ernesto
de lângă Havana**

de A. Alexeev
(pag. 5-a)

**Pe urmele lui
Jules Verne, spre
centrul pământului**

de Radu Nor
(pag. 8-a)

CITITORII

În toate orașele în care mă oprimem într-o călătorie prin Uniunea Sovietică văzusem spectacolul, devenit atât de firesc, al lecturii așa zice intensive. Oamenii citesc în orice secundă liberă, și n-avem de ce să ne mirăm știind, de pildă, că numai beletristica se tipărește într-un tiraj care ar însemna, divizat, cam o carte la patru oameni — într-un an! Dar bibliotecile acumulari masive, uluitor de masive ale tuturor acestor tipărituri! Între anul Revoluției și anul acesta opera, bunăoară, a lui Gorki s-a editat în 90 de milioane de exemplare.

Dar, oricât de intensiv și de grăitor, consumul de carte nu e singurul fenomen specific acestei magnifice culturi care s-a țesut organic în firea omului sovietic.

În U.R.S.S. masele citesc nu numai pentru că le place lectura, dar și pentru că știind să citească, știu să-și facă folositoare cărțile bune. Azi, în U.R.S.S., scriitorii și cititorii se ajută reciproc. Cititorii sovietici are gustul matur și cunoștințe vaste care-i asigură nu numai exigența, dar și posibilitatea de a controla calitatea literaturii pe care o citește. Congresele scriitorilor sovietici au luat aminte a această situație, călăuzindu-se după cerințele masei. Sprijinul devine deci reciproc. Oamenii care trimite cei dintâi emisari în spațiul astral oamenii în țara cărora abia se mai ține minte anul când a fost lichidat analfabetismul, oamenii care muncesc și luptă pentru asigurarea păcii lumii, au nevoie de lectură, ca de oxigen. Și au și puțința de a citi.

Idealul lectorului antic era umbratilis vita. Acum câteva decenii, Emile Faguet se plîngea, în Franța, că omul, neavînd parte de o viață calmă, nu se mai poate retrage la umbră spre a citi liniștit o carte întreagă fără s-o întrerupă. Sînt cărți care nu se pot citi în tranșă, cite zece pagini de fiecare parcurs. Război și pace, Frații Karamazov, Donul liniștit, Pădurea rusă, sau Cervantes, sau Dante trebuie citiți așa cum sugerau romanii pentru cărțile lor în dictionul amintit. Dar cine poate, dintre oamenii simpli, să se mai retragă la umbră, în occidentalul burghez? În Uniunea Sovietică poate oricine. Romanii făcuseră dictionul pentru că aveau sclavi, care le asigurau ocaziunile umbrite. Oamenii sovietici și-au făcut mașini, care-i ascultă și le economisesc efortul. În U.R.S.S. automatizarea industriei a izbutit să ducă la reducerea orelor de muncă, la liniștea concediilor, la confortul odihnei. Iată că, pentru lectura masivă și pentru studiile care cer liniște, umbratilis

vita există, în forme nevisate de cei care i-au spus înția oară pe nume.

Dar lectura nu e pentru omul sovietic numai odihnă și desfătare. Ei învață din cărți. Cărțile îi dau idei. Fără rdei nu se poate construi o lume nouă. De aceea cititorii sovietici sînt atât de exigenți, și de aceea scriitorului sovietic nu-i este mai dragă nici o altă prețuire decît aceea venită de la popor, care este cititorul său.

Am văzut zilele trecute în „Literaturnaia gazeta” un reportaj compus pe temeiul relațiilor dintre scriitorii sovietici și cititorii lor. Mulți scriitori primesc zilnic pachete întregi de scrisori. Toți răspund cu sîrguință corespondenței, oricît de vaste. Iată ce-a spus poetul S. Marșak unui redactor al gazetei despre care am vorbit: „Omul incredințează scriitorului gîndurile lui, îi cere sfaturi, îl corectează, și cum poți trece nepăsător pe lingă o astfel de scrisoare? Oricît de greu mi-ar fi, mă străduiesc să răspund tuturor corespondenților mei. Socot această activitate drept una din laturile cele mai de seamă ale activității noastre literare”

Un învățător din Kazahstan, Antonenko, i-a scris lui Leonid Leonov: „Vă mulțumesc din toată inima, rusește, iubite scriitor, pentru poemul dumneavoastră despre pădure, inspirat, scris cu toată făptura”.

Un inginer, Fironov, din regiunea Pskov a mărturisit scriitorului Daniil Granin, după ce i-a citit romanul „După nuntă”: „Parcă mereu mi se pare că ați scris o carte despre sovhozul nostru, despre oamenii noștri și despre mine”. Să rețin și câteva propoziții din scrisoarea unui copil de 5 ani către poetul S. Marșak, om vîrstnic, dar de multe decenii cunoscut masei: „Scrieți-mi cu litere de tipar, cînd o să aveți timp liber. Mamei și talei, cînd au fost mici, le-au plăcut și lor cel mai mult poeziile dumneavoastră. Cîți ani aveți? N-ați împlinit încă o sută?...”

Lev Kassil a primit o scrisoare de la un membru al colhozului „G. I. Kotovski”, unde scriitorul fusese în 1930 și scrisese o carte. Cititorul îi comunică noutățile petrecute în ulterioarele trei decenii. De pildă: „Iată-l pe Arkadii Kucer — despre care ați scris în cartea dumneavoastră că n-avea timp nici să se plimbe... Acum, tov. Kucer este un marinier cu răspundere... și are gradul de contramiral”. Și după un șir de rememorări plăcute, corespondentul adaugă: „Noi, cei din „Kotovski”, sintem bucuroși că și dumneavoastră ați devenit, între timp, scriitor”...

Desenul „Montmartre” pe care îl reproducem în această pagină a fost realizat de cunoscutul artist sovietic Evgheni Kibrik, după o recentă vizită în Franța.

Împreună cu pictorii S. A. Ciukov, V. N. Goreaev și I. M. Semenov, Evgheni Kibrik, a vizitat Parisul, Marsilia, Nissa, Aix-en-Provence, Arles, Avignon și Lyon. Într-un articol publicat în „Inostrannaia literatura”, pictorul și-a împărtășit impresiile de călătorie, din care spicim acest episod semnificativ pentru atitudinea francezilor față de Uniunea Sovietică: „Parisul e înconjurat de hale de vechituri. Într-o dimineață am vizitat-o pe cea mai mare dintre ele „Marché aux puces”. Tot timpul desenam, fotografiam. Deodată o vinzătoare a început să protesteze că am desenat-o fără voia ei. Încercînd să mă justific, am scăpat și un cuvînt rusec. Atunci femeia s-a liniștit și m-a întrebat tot în rusește: — Ați venit în Franța și plecați înapoi în Rusia? Sînteți un om fericit!...”

Uneori cititorii discută cărțile cu autorii lor, alte ori le laudă și-și exprimă grațitudinea pentru cele învățate. Scriitorii sovietici, la rîndul lor, respectă această uriașă opinie publică literară, care este competentă și plină de autentică prietenie.

Literatura nu e menită astfel numai încîntării auzului, la care făcea aluzie acum peste două milenii Tucidide. Ea este școală. Sainte-Beuve spunea că criticul nu-i decît un om care știe să citească și care învață să citească pe alții. Oamenii sovietici — aceste mase largi de lectori încercați — au învățat demult să citească și în acest sens. Ei știu să citească, și de aci marea lor exigență și gustul lor precis, de la care scriitorii învață să scrie mereu mai strălucit.

Victor Kernbach

PYGMALION

Încet-încet războiul barbar pe care-l purtau? Ori, iată că și femeile din satul francez Gruge-l'Hôpital, departamentul Maine-et-Loire, au recurs la o grevă originală spre a corecta purtarea soților lor. Într-o duminică dimineața, vrednicii gospodari s-au trezit dar că soțiile, surorile, fiecele, mamele lor au invadat restaurantele și cafenelele publice din comună și s-au așternut pe jucat belotă pînă lîrziu după amiază. După cum s-a aflat, pricinile acestui protest colectiv trebuie căutate în întârzierea neîngăduită a bărbaților la masa de duminică la prînz.

Nu știm intrucît au izbîndit Lysistratele din Gruge-l'Hôpital în strădania lor de a-și educa tovarășii de viață și mai ales nu știm în ce măsură exemplul lor avea o forță educativă. Încît dacă l-am amintit, am făcut-o mai cu seamă printr-o asociație de idei adversarială. Prietinită de lectura unui emoționant articol apărut în „Komsomolskaia pravda” sub titlul „Pygmalion”.

După cum e ușor de imaginat, deși purta acest titlu articolul nu vorbea despre mîrinimia Venerei care, îndușosată de dragostea peste măsură de mare a unui sculptor pentru frumoasa dăltuită de mîinile lui, a în-suflețit-o și l-a dat-o de nevastă. Dar era totuși vorba de o dragoste neîfărmurită — a unui Pygmalion modern, mai puternic și mai generos decît toți cei care au existat vreodată: societatea sovietică. De dragostea acestui Pygmalion modern pentru semenii săi, în care se străduiește să însușească cele mai nobile simțăminte, cele mai nobile elanuri. Și de izbînzile lui — în-truchipale în articol de acțiunea de transformare a sufletului unei fete rămasă orfană în timpul războiului, săvîrșită de omnia, înțelegerea maternă, grija de fiecare clipă a unei judecătoare față de o delicventă în-țimplătoare de care a avut a se ocupa.

Da! Adevăratul Pygmalion al vremii noastre numai societatea socialistă poate fi. Adevăr pe care dacă și Bernard Shaw l-ar fi înțeles la vremea cînd și-a scris piesa cu același nume, aceasta ar fi avut desigur altă fesatură.

D. H.

SEMNELE TIMPULUI

Desigur, edițiile legendele ale antichității nu și-au pierdut nimic din farmecul și prospețimea lor. Dar dacă le spunem nemuritoare este, desigur, mai cu seamă pentru că deseori avem prilejul să auzim despre reeditarea lor în împrejurări și locuri din vremea noastră, deci foarte deosebite de cele ancestrale. Ceea ce-i îndreptățește, se înțelege, și pe scriitorii ori scenariștii să se folosească de motivele antice spre a ilustra situații și întâmplări contemporane. E deajuns să ne amintim de piesa lui O'Neill, „Din jale s-a intrupat Electra”, de „Războiul Troiei n-a avut loc” de Giraudoux, de un film francez premiat la Cannes: „Orleu negru” și așa mai departe...

Mai mult decît atât, însă, zilele trecute am aflat despre o întâmplare care a reinviat o legendă antică de-a dreptul în viața cea de toate zilele și nu prin mijlocul artei.

Cine nu cunoaște povestea Lysistratei, eroinei lui Aristofan, ce și-a îndemnat suratele să rezeze îndeplinirea datorilor lor de soafe pînă cînd bărbații nu vor fi

VEAC NOU

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

Redacția și administrația: București, Str. Ion Ghica, 5 — telefon 13.03.10

ABONAMENTE:

pe 3 luni, 10 lei; pe 6 luni, 20 lei; pe un an 40 lei.

A 42-a aniversare a glorioasei Armate Sovietice

de general-lt. MIHAIL BURCĂ
adjunct al Ministrului Forțelor Armate
ale R.P.R.

Poporul sovietic și popoarele țărilor socialiste, oamenii muncii din lumea întreagă, sărbătoresc la 23 februarie cea de-a 42-a aniversare a Armatei Sovietice.

Armata Sovietică a fost creată de P.C.U.S. pe baza înălțării lui V. I. Lenin, pentru apărarea cuceririlor Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, a muncii pașnice a poporului sovietic de construire a socialismului și comunismului. În cei 42 de ani de existență, Armata Sovietică și-a îndeplinit cu cinste înalta misiune pe care i-a încredințat-o Partidul Comunist și poporul sovietic. Ea s-a acoperit de glorie nepieritoare în luptele din timpul războiului civil, zdrobind și alungind de pe pământul patriei trupele celor 14 state intervenționiste și hoardele de contrarevoluționari albgardiști. Generațiile noastre și cele viitoare își vor aminti veșnic, cu dragoste și recunoștință, de legendarele fapte de arme săvârșite de ostașii sovietici în cel de-al doilea război mondial, pentru apărarea patriei socialiste și eliberarea popoarelor de sub jugul fascist.

Poporul român își exprimă recunoștința fierbinte față de poporul sovietic care l-a ajutat să se elibereze, să-și ia soarta în propriile sale mâini și să-și clădească în libertate o viață nouă și luminoasă. În condițiile ofensivei victorioase a Armatei Sovietice, Partidul Comunist Român a organizat și a condus insurecția armată de la 23 August 1944, care a dus la răsturnarea dictaturii militar-fasciste, scoaterea României din războiul lătrăsc și încercarea armelor împotriva Germaniei fasciste. Poporul nostru și militarii forțelor sale armate sînt mîndri că Armata Română la chemarea Partidului Comunist Român a participat cu toate forțele sale, alături de glorioasa Armată Sovietică, la eliberarea întregului teritoriu al țării și mai departe pînă la capitularea Germaniei fasciste.

„Sîngele vărsat de vitejii ostași sovietici și romîni — arată tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej — pentru eliberarea pămîntului patriei noastre a pecetluit pe vecei frăția de arme sovieto-romînă, expresie a prieteniei și alianței de nezdruincinat dintre poporul român și poporul sovietic”.

Sărbătorirea Zilei Armatei Sovietice are loc în condițiile în care poporul sovietic sub conducerea P.C.U.S. obține succese strălucite în dezvoltarea industriei, agriculturii, științei și culturii, în ridicarea nivelului de trai material și cultural al oamenilor sovietici.

Mari succese au obținut în dezvoltarea economiei naționale și celelalte țări socialiste din Europa și Asia, strîns unite în puternicul lagăr al socialismului. Dezvoltarea rapidă a economiei țărilor socialiste face să se apropie momentul cînd sistemului socialist îi va aparține mai mult de jumătate din producția industrială mondială. În aceste condiții, există, posibilitatea pe deplin realizabilă, nu numai de a preîntîmpina un nou război ucigător ci și de a lichida „războiul rece” și de a trece la o nouă perioadă istorică, cînd războiul va deveni în general imposibil.

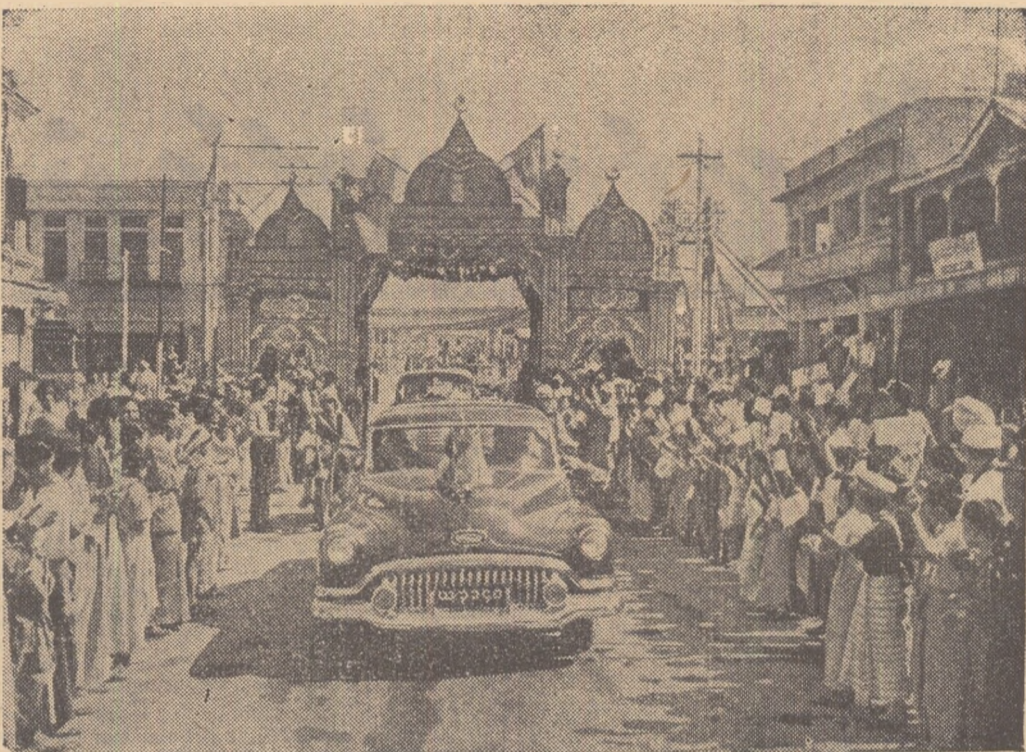
Lupta neobosită a Uniunii Sovietice și a celorlalte țări socialiste pentru preîntîmpinarea războiului și apărarea păcii se bucură de sprijinul tuturor popoarelor iubitoare de pace. Un larg ecou internațional au avut propunerile guvernului sovietic prezentate la O.N.U. cu privire la dezarmarea generală și totală, precum și hotărîrea Sovietului Suprem al Uniunii Sovietice cu privire la noua reducere a Forțelor Armate ale U.R.S.S. cu 1.200.000 de oameni.

Militînd cu hotărîre pentru destinderea încordărilor internaționale, țările socialiste, în frunte cu Uniunea Sovietică, nu pot trece cu vederea faptul că cele mai agresive forțe ale imperialismului, care au încă o mare influență, continuă să se opună cu îndrăzneală realizării destinderii, nu vor să renunțe la „războiul rece”, condamnat de istorie. Aceste forțe agresive, cramponîndu-se de politica „de pe poziții de forță”, înarmîndu-se de Wehrmachtul vestgerman revanșard și-i pun la dispoziție arme atomice și arme rachetă, activează blocurile agresive N.A.T.O., C.E.N.T.O., S.E.A.T.O., continuă în stalarea de baze pentru lansarea de rachete cu încărcături atomice îndreptate împotriva țărilor socialiste, sau așa cum au procedat imperialiștii francezi, far experiențe cu armă nucleară.

Toate acestea impun țărilor socialiste să nu-și slăbească nici un moment vigilența, să ia măsurile necesare pentru asigurarea capacității lor de apărare.

Pe baza uriașelor succese obținute în dezvoltarea puterii economice a țării, în dezvoltarea științei și tehnicii sovietice, Armata Sovietică este înzestrată cu tot ceea ce-i este necesar pentru a respinge orice atac și a zdrobi pe agresor. Armata Sovietică dispune de arme nucleare — atomice și cu hidrogen și de mijloace perfecționate pentru transportarea lor cu precizie în orice punct al globului pămîntesc. Racheta balistică intercontinentală cu care este înzestrată Armata Sovietică, este o armă redutabilă care nu are egal. Totodată, după cum a declarat tovarășul N. S. Hrușciiov, arma care este în curs de creare și care se află în mapele oamenilor de știință și ale constructorilor sovietici este o armă fantastică.

Forțele Armate ale Uniunii Sovietice sînt pavăza de nădejde a poporului sovietic, constructor al comunismului și, împreună cu celelalte armate socialiste frățești, stau de strajă suveranității și securității întregului lagăr al socialismului.

Pentru a doua oară, N. S. Hrușciiov a vizitat Birmania. Ca și cu prilejul primei sale călătorii, sute de mii de locuitori au ieșit pe străzile orașelor pentru a-l saluta pe înaltul oaspete.

Există oare o întrecere în Cosmos ?

Presă americană continuă să analizeze comparativ succesele dobîndite de U.R.S.S. și S.U.A. în domeniul construcției de rachete și al explorării Cosmosului. Gazetarii, oamenii politici și specialiștii din acest domeniu încearcă să stabilească cauzele pentru care în marea competiție a secolului Statele Unite au rămas în urmă. În această privință prezintă interes articolul dr. Eberhardt Rechtin, specialist în domeniul rachetelor și colaborator al Direcției naționale pentru aeronautică și cercetarea spațiului cosmic. Inițial, dr. Rechtin și-a exprimat părerea într-o cuvîntare ținută la „Electric-club” din Los Angeles. Textul conferinței sale a apărut apoi în revista americană „Proiectile și rachete dirijate”. Cu unele prescurtări, articolul a fost reprodus de ziarul „Izvestia”.

Orice competiție presupune cel puțin trei factori: performanța, premiul și spectatorii. Evident, în afara acestor factori, competiția este de neînchipuit fără un număr oarecare de concurenți, cu toate că ea este posibilă chiar și cu un singur concurent. Într-adevăr, cunoaștem cu toții întreceri în care doar timpul este adversarul unicului concurent.

Dacă cele spuse mai sus sînt adevărate, atunci întrecerea din Cosmos este o realitate, intrucît există un participant foarte perseverent — rușii; performanțe impresionante, premii neobișnuite și cel mai numeros public spectator pe care l-a avut vreodată o competiție.

Să încercăm a privi întrecerea cu ochii guvernului comunist și ai societății sovietice. Oficialitățile din U.R.S.S. tind spre o societate comunistă puternică și capabilă să-și extindă sfera de influență. Ele năzuiesc, de asemenea, să asigure Rusiei o stare economică tot mai înfloritoare.

E probabil însă că nici rușii și nici americanii nu s-au gândit la premiile pe care le vor cîștiga primii, ca urmare a succesele dobîndite în explorarea Cosmosului. Un rezultat nemijlocit al acestor succese îl constituie faptul că prestigiul rușilor în domeniul tehnicii a înregistrat un salt uriaș. După unele calcule modeste este săi este echivalent cu profituri în valoare de 5 miliarde de dolari. În ce fel se realizează aceste profituri? Să presupunem că lucați în domeniul construcțiilor civile, undeva în America de Sud sau în Asia și trebuie să construși un pod. Dacă această necesitate ar fi apărut în 1945, fără îndoială că v-ați fi adresat unuia dintre societățile de construcții din Statele Unite, Anglia sau Germania occidentală. E foarte puțin probabil că pe atunci ați fi avut în vedere o societate sovietică. Acum, însă, avînd de rezolvat aceeași problemă, vă veți îndrepta gîndul, în primul rînd spre Rusia și America.

Iată deci unul din rezultatele creșterii prestigiului tehnic al Uniunii Sovietice. Dar aceasta nu este singura consecință a victoriilor sovietice în Cosmos. Nu e deloc o simplă coincidență faptul că rușii au început să discute mai insistent (și noi am acceptat aceste discuții) despre întîlnirea șefilor la masa rotundă imediat după lansarea sateliților artificiali ai pămîntului. În prezent nu se mai poate vorbi despre Rusia, Anglia și Statele Unite ale Americii ca despre cele trei mari puteri ale globului. Rusia este astăzi în stare să facă față întregului Occident și chiar să-l întrecă.

Fără îndoială, ei vor continua întrecerea în Cosmos, deoarece această competiție răspunde cum nu se poate mai bine năzuințelor societății comuniste ruse. Sub raport economic, se vădește că unele tipuri de rachete pot fi produse mai ieftin de veniturii însemnate. Sputnicii vor fi utilizați în meteorologie și în radiocomunicație. Rușii ar putea crea, de pildă, un sistem mondial de radiocomunicații mult superior față de cel în funcțiune, pe care să-l controleze și să-l închirieze cu beneficii serioase.

Cît privește Statele Unite, ele ocupă o poziție echivocă față de competiția din Cosmos. Noi n-am hotărît pînă astăzi dacă răspundem chemării la întrecere lansată de ruși. Nu dispunem de un pro-

gram, nu avem un țel precis, care să reprezinte încercarea de a micșora decalajul dintre noi și ruși. Avem 1-2 programe cu ajutorul cărora sperăm doar să preîntîmpinăm creșterea acestui decalaj.

Bugetul N.A.S.A. (Comitetul Național pentru Cosmonautică) este mai mic chiar decît suma pe care o cheltuiesc Statele Unite pentru transportul și înmagazinarea surplusului de grîu. Fondurile afectate programului nostru pentru explorarea Cosmosului reprezintă mai puțin de 2 la sută din alocațiile pentru apărare, ceea ce revine la mai puțin de 10 dolari anual pe fiecare american adult. Cam tot atît cît cheltuiește el într-un an cu distracțiile de seară.

Pe de altă parte, noi n-am declarat că ne retragem din competiție. Aceasta, în pofida faptului că în ultimii doi ani am rămas în urmă față de ruși cu încă 6 luni, dacă nu chiar cu un an. Am pierdut timp prețios cu activitatea de organizare, de revigorare, de creare a „castelurilor aeriene” și cu discuțiile referitoare la cine va conduce cercetările. Rezultatele n-au avut întîrziat să se arate. La una din constăturile ținute la laboratorul pentru construcția de rachete, am încercat să planificăm programul construcției de rachete cosmice pentru anii 1961 și 1962. Dar noi am parcurs etapele de elaborare ale acestui program bine gîndit din punct de vedere logic și tehnic pentru a primi pînă la urmă o lovitură neașteptată: am aflat că prima lui parte a fost înfăptuită de ruși.

Un coleg îmi spunea deunăzi pe măsură ce cunoști mai bine programul nostru cosmic ai tot mai mult senzația că te îneci. Cu alte cuvinte, continuarea lucrărilor la nivelul actual este, în bună măsură, o risipă de bani. De fapt, plătim astăzi pentru privilegiul de a demonstra lumii că sîntem capabili de perseverență. După cum remarca dr. Glennan „nu vom putea să ne menținem multă vreme pe locul doi și totodată să pretindem un rol conducător”. La drept vorbind, poate că ar fi mai bine să ne gîndim la urmările unei declarații prin care să anunțăm părăsirea competiției. Am evita astfel foarte multe dificultăți, dar în acest caz ar trebui să cedăm rușilor arena întrecerii și să recunoaștem marile lor succese. Și ori cît de neplăcut ar fi pentru noi acest lucru, în virtutea logicii ar trebui să recunoaștem că adevărata cauză a victoriilor lor este orînduirea comunistă.

Dacă totuși ne vom hotărî să participăm la întrecerea cosmică, va fi necesar să reflectăm foarte bine la mijloacele și metodele pe care le vom întrebuița în acest scop. În primul rînd va trebui să cheltuim mai mulți bani decît pînă acum. Telurile noastre vor trebui orientate cu mai multă seriozitate. Va fi necesar să analizăm foarte precis munca noastră din trecut și să fim hotărîți să oferim specialiștilor, definitiv aleși pentru această luncă, posibilitatea de a participa la procesul lor competiție.

Eberhardt Rechtin

Un sat sovietic în 1960

Iamnoe este un sat de pe malul Donului, un sat sovietic ca atâtea altele a cărui viață se prefăce din temelii. Pe acoperișul caselor lui se înalță antenele televizoarelor; în primăvara aceasta unele străzi vor fi asfaltate și canalizate. Iamnoe se va transforma în scurtă vreme într-o așezare de tip urban, așa cum vor fi toate satele erei comunismului. Ce e nou și caracteristic pentru satul sovietic în anul 1960? Tema aceasta este abordată de corespondentul revistei „Iunosti”, Serghei Krutilin.

Oaspeții lui Iaroslav Cij

Dacă la „Bolșoi Teatr” întâlnești, seară de seară, reprezentanți ai multor popoare din U.R.S.S. — lucrul e cu totul firesc. Oaspețele Moscovei, veniți din oricare colț al Uniunii Sovietice, cu indiferență ce treburile, își înscrie în program cel puțin unul din spectacolele Bolșoiului. La fel de firesc e să întâlnești același mozaic de națiuni pe marile aerodromuri, în fața vitrinelor G.U.M.-ului, pe binecunoscuta stradă Gorki, la Expoziția realizărilor economiei naționale a U.R.S.S. sau la oricare dintre instituțiile sovietice centrale. De altfel, fiecare dintre marile orașe sovietice are unul sau mai multe puncte — focare uriașe de atracție pentru călătorii de toate naționalitățile din U.R.S.S.: la Leningrad — Ermitajul, la Kiev — maiestuosul bulevard Kreșciatik, la Stalingrad — colina istorică ce poartă numele lui Mamai.

Spuneam că acest aflux de vizitatori spre punctele arătate este cu totul firesc și ne gândeam că, într-adevăr, dincolo de tradițiile lor culturale, de particularitățile istorice și de preocupările specifice, oamenii sovietici de toate naționalitățile consideră marea artă a Bolșoiului, comorile Ermitajului, Expoziția realizărilor economiei naționale sau colina lui Mamai întru totul reprezentative pentru întreaga istorie, pentru întreaga economie și pentru întreaga cultură a Uniunii Sovietice. În toate aceste locuri, popoarele U.R.S.S. găsesc resursele necesare propriei lor dezvoltări, învâșnănte de preț cu reflexe puternice în toate domeniile vieții.

Dar iată că un orașel din Ucraina apuseană, Zolocev, puțin cunoscut până în urmă cu câteva săptămâni, a devenit și el un punct de atracție pentru oameni din toate colțurile Uniunii Sovietice. Pe șoselele ce duc spre orașel se pot întâlni automobile „Volga” și „Moskvici”, „GAZ”-uri și autobuse înfeseate de pasageri. Dacă e să precizăm centrul de atracție spre care alegară toate aceste convoaie de masini, trebuie să amintim numele colhozului „Șevcenko” și, în ultimă instanță, ferma pentru creșterea porcilor aparținând acestui colhoz, ferma condusă de Iaroslav Cij.

Numele lui Iaroslav Cij a devenit binecunoscut după Plenara C.C. al P.C.U.S. din decembrie 1959, consacrată problemelor agriculturii. De la această tribună, tovarășul N. S. Hrușciov a vorbit despre faptele de muncă ale lui Cij, care a reușit să reducă substanțial prețul de cost la fiecare chintal de carne livrat statului. Insistând asupra succeselor dobândite până atunci și asupra angajamentelor pe care și le-a luat pentru viitor, N. S. Hrușciov a putut să spună, pe bună dreptate, despre crescătorul de porci din colhozul „Șevcenko”: „Se numește Cij (scatui — n.r.), dar zboară ca un vultur”.

Acum, spre orașelul Zolocev se îndreaptă sute de colhoznici din Kazahstan, din Bielorussia, din Gruzia și din alte republici și regiuni ale Uniunii Sovietice. Telegramele anunță mereu sosirea a noi grupuri de vizitatori. Iaroslav Cij îi primește pe toți, îi pune la curent cu metodele sale de muncă, în așa fel încât totul să fie limpede și ușor de reținut. În curând, experiența și cunoștințele lui se vor răspândi în toată Uniunea Sovietică, vor deveni bun comun al tuturor colhozurilor și, drept urmare, pe masa oamenilor sovietici va fi mai multă carne și mai ieftină.

La prima vedere, între „Bolșoi Teatr” și ferma lui Iaroslav Cij nu există decât o asemănare exterioară: afluxul de vizitatori din toate colțurile Uniunii Sovietice. Dar realizările lui Cij nu presupun oare, la rîndul lor, muncă, îndrăzneală, inovație și o anumită doză de talent?

V. Dascălu

Mihail Vladimirovici Batuhtin, președintele colhozului „Zarea soțiazma” din Iamnoe, se scoală odată cu zorile. Se spală, îmbracă ceva la repezeală și se duce la sediu. Înainte de toate trebuie să controleze cum se îndeplinesc indicațiile date brigadierilor de cu seară. După ce se încredințează că ziua de muncă a început pretutindeni cu bine, Mihail Vladimirovici se îndreaptă spre „secția principală” — sectorul zootehnic.

Mergem împreună la ferma de porci care se află în satul vecin, la vreo doi kilometri de Iamnoe. Drumul trece prin pădure, șerpuiind printre copaci. Rinii pudrați cu zăpadă își întind semeț ramurile tinere. Pădurea a fost sădită de Mihail Vladimirovici care înainte de a veni în colhoz a lucrat ca director al unei stațiuni de ameliorații silvice.

La termă activitatea este în toi. „Pensionarilor” tocmai li se servește masa de dimineață. Purceii guiță, crescătoarele strigă.

Batuhtin se interesează amănunțit de toate, trecînd din încăpere în încăpere.

Aici, fac cunoștință cu comsomolista Nina Vostroilova, care lucrează la fermă de mai bine de șapte ani. Ea obține anual de la cele 8 scroafe care i-au fost încredințate câte 113 purcei, ba uneori chiar mai mulți. Nina poartă un halat îmbrăcat, de parcă ar fi doctoriță. Îmi povestește cu lux de amănunte cum îngrijește purceii, cum îi hrănește, de câte ori îi cântărește. Nina vorbește cu pasiunea omului care își cunoaște și își iubeste profund meseria.

O întreb ce face în timpul liber, după ce se întoarce de la fermă.

— Sincer vorbind am foarte puțin timp liber.

— De ce? Aveți ferme bune, mecanizate.

— Da, dar în afară de lucru eu mai și învăț.

Și Nina îmi vorbește despre cei 12 tineri colhoznici care urmează cu regularitate cursurile universității raionale de cultură. Fac schimb de experiență, ascultă prelegerile de specialitate, studiază cu interes științele sociale.

Tot satul învață

— Ne pregătim serios pentru lecții — continuă Nina. — Trebuie să citim mult. Recent am avut o discuție pasionantă despre ereditatea la animale. În afară de materialele indicate a trebuit să consultăm și lucrările academicianului Ivanov. Pe lângă toate acestea, mai sînt și scrisorile. Da, da, răspunde Nina întrebării mele mute. — Sînt deputată în sovietul raional și oamenii mi se adresează cu tot felul de probleme. Trebuie să răspund tuturor la vreme.

De aici mergem cu Batuhtin la ferma de vaci.

Cele șase clădiri de beton armat, care se înșiră în rînd, par mai degrabă niște hale de uzină. În geamurile curate se răsfrîng vesel razele reci ale soarelui de iarnă.

Glasurile sonore ale mulgătoarelor răsună înăbușit sub plafonul înalt. Înăuntru e multă lumină și un aer plăcut, uscat.

Într-o clipită pe Batuhtin îl înconjoară fetele.

— Mihail Vladimirovici, care stă cel mai bine pe ultima decadă?

— Mihail Vladimirovici, mergem cîseară la teatru?

— Mergem, mergem fetelor — rîde Batuhtin care ține piept eroic guralivelor mulgătoare. — Alla! strigă el. — Uite-o pe Alla Fursova, mij se adresează apoi mie — cea mai bună mulgătoare a noastră.

— De ce cea mai bună? se tulbură fata.

Alla este micuță, nostimă și foarte cochetă. Vorbind, își potrivește mereu basmaua albă ca neaua.

— Ați văzut în ce condiții lucrăm acum? Totul este mecanizat. În curînd se va construi sala specială de muls electric și atunci o să avem și mai mult timp liber.

Aproape toți colhoznicii cu care am stat de vorbă au abordat problema aceasta. Datorită creșterii productivității muncii au mult mai mult timp liber. Cum și-l petrec?

Majoritatea tinerilor învață la școala serală, la universitatea de cultură, în diferite cercuri.

Se schimbă caracterul muncii la șate, se schimbă întregul fel de viață al colhoznicilor, apropiindu-se tot mai mult de cel al orașenilor. De mai bine de un an, artelul a renunțat la sistemul plății în natură pentru zilele muncă. Acum colhoznicilor li se plătește exclusiv în bani. Mecanizatorii și cei ce lucrează în sectorul zootehnic câștigă pînă la 40 de ruble pe zi. Dar nici ceilalți colhoznici nu stau mai prost.

Acum vreo 7 ani, una din problemele serioase ale colhozului era exodul tineretului la oraș. Acum procesul este invers: cei plecați se întorc în colhoz. Brigada de constructori a artelului, de pildă, este alcătuită aproape numai din cei „întorși”.

Seară de iarnă

Seara s-a lăsat peste Iamnoe.

Seară de iarnă la sat... Căsuțe potopite de zăpadă. În ochiurile singuratic de geam pîlpîie flăcăriuța lămpii cu gaz. De undeva răzbate melodia tristă a unei armonici.

Cît de străin este tabloul acesta pentru satul Iamnoe!

Gerul a presărat mii de cristale de gheață. Becurile de pe străzi sînt înconjurate de un cerc galben de lumină în care se deslușește limpede jocul zgloboș al fulgilor. Ferestrele caselor alcătuiesc șiraguri de pătrate luminoase pe veșmintul întunecat al nopții. Pe străzi răsună voci vesede, rîsete. Unii se grăbesc la ședința de producție; alții merg la colțul roșu, la bibliotecă, la club.

La sediul colhozului ședința e în toi. Iau parte mai ales colhoznicii vîrstnici, dar sînt printre ei și tineri. La colțul roșu, cei din brigăzile de cîmp urmăresc atenți o lecție despre hibridizarea porumbului, pe care o ține inginerul agronom Alexei Počkovirov.

La punctul medical, doctorița Alexandra Malčkova le explică mamelelor tinere cum trebuie îngrijii sugacii.

La club se joacă șah. Arbitrul meciului care urmează să desemneze pe cel mai bun jucător din colhoz, este tehnicianul constructor Ivan Polenov...

Și așa, pretutindeni pe unde am fost. Tineretul își petrece timpul liber într-un mod plăcut și instructiv. În fruntea lui stă intelctualitatea satului. La Iamnoe, fiecare al zecelea locuitor este intelectual! Satul are doi ingineri agronomi, doi ingineri zootehniști, un medic veterinar, doi felceri, 13 învățători, un tehnician-constructor, un bibliotecar, un responsabil de club. Dar parcă-i poți înșira pe toți! În colhoz funcționează un centru experimental al Institutului agronomic din Voronej, un laborator propriu. Foștii elevi ai școlii din sat, acum laboranți sau agrotehnicieni, mînuiesc microscopice și alte aparate științifice.

Pînă și cele două vînzătoare ale magazinului din Iamnoe au studii superioare. Tamara Parfenova a terminat Institutul de comerț din Voronej, iar Nina Ponomariova urmează cursurile fără frecvență ale aceluiași institut.

„Vrem muzică de dans”

Clădirea clubului încă nu este terminală. În sala de spectacole și în foaiere se fac lucrările de finisare. Deocamdată este gata doar sala de lectură a bibliotecii, unde se organizează provizoriu toate manifestările.

Șahistii s-au instalat pe scenă. Măsuțele sînt lipite una de alta. Tot aici, pe scenă, se află și televizorul. Rulează un film despre grăniceri.

— Iosea, vrem muzică de dans! — o roagă fetele pe Taisia Cernoșințeva, responsabilă clubului.

Ușa se deschide mereu. Printre noii veniți sînt și cunoștințele noastre Alla Fursova și Nina Ponomariova.

— Dar unde-s Emma și Alea? — întrebă cineva.

— Își citesc scrisorile!

Emma și Alevtina Pușkin sînt surori. Au terminat școala medie și s-au întors în colhoz unde lucrează în brigada pomicolă. Fotografia lor a apărut în ziar și de atunci surorile primesc zilnic zeci de scrisori. Le scriu colhoznici din Moldova Sovietică și Georgia interesîndu-se de metodele lor de muncă, de rezultatele obținute... Dar cele mai multe scrisori le vin de la marinari, solcați, elevi ai școlilor de meserii. Și băieții le întrebă cum merg treburile în colhoz, dar la sfîrșit, după tot felul de complimente, saluturi și scuze, strecoară o întrebare: înîma voastră e ocupată?...

...În sală se răspîndește melodia duioasă a unui vals. Perechile lunecă ușor pe parchetul ceruit.

S. Krutilin

Zoia Baskakova are pentru ce să fie mulțumită

o familie italiană în Piața Roșie din Moscova.

U. R. S. S. văzută de americani

O CIVILIZAȚIE NOUĂ

Împreună cu soțul și cu cei doi fii ai mei am întreprins un voiaj de trei luni în Europa, din care o lună încheiată în Uniunea Sovietică. Partea aceasta a călătoriei noastre îi interesează în cea mai mare măsură pe americani. Sintem invitați în cele mai diferite colțuri ale țării să relatăm despre cele văzute în Uniunea Sovietică. Și, de obicei, auditoriul se interesează de aceleași aspecte care ne-au pasionat și pe noi în timpul călătoriei. Căci, la drept vorbind, o călătorie în Uniunea Sovietică nu este un simplu voiaj de agrement. Țineam foarte mult să vedem, în primul rând, ce soluții au găsit conducătorii lumii socialiste problemelor care ne preocupă și noi toți.

Din capul locului ne-am dat seama că sloganul alit de răspândit la noi că „Rușii nu-ți arată decât ceea ce le convine”, e pur și simplu o legendă. Nu ne-a fost impusă nici un fel de restricție. Am văzut tot ce am dorit. Nimeni nu ne-a împiedicat să explorăm fiecare colțor, ne-am plimbat cât am poftit cu taxiul ori cu metrourul fără a fi însoții de nimeni, iar când ne-am exprimat dorința de a vizita un loc anume, cererea noastră a fost

îndată satisfăcută. Mă indoiesc că venind în Statele Unite, oameni ca noi, care nu dețin nici o funcție oficială, ar putea vizita nestingheriți școli, tribunale, închisori americane sau alte instituții, așa cum ni s-a permis nouă în Uniunea Sovietică, unde ni s-au dat totodată lămuriri cit se poate de complete și de binevoitoare.

Cum se explică simpatia, bunăvoința oamenilor sovietici? Mai întâi de toate, sovieticii sînt mîndri de succesele țării lor, iar în al doilea rînd, ei vor să trăiască în pace și prietenie cu toate popoarele. Dorința aceasta se manifestă în fiecare ocazie.

După părerea mea, cel mai remarcabil aspect al vieții sovietice îl constituie lărga sa democrație. Noi venim dintr-o lume în care clasele economice sînt radical despărțite, și pășeam în țara fără conflicte sociale. Lucrul acesta produce o impresie extraordinară. Am simțit că ne aflăm în fața unei civilizații noi, cu totul deosebite. La New York, Paris, Londra sau în oricare altă capitală occidentală, fie că asisti la un spectacol de operă și balet, fie că te afli într-un mare hotel, nu vei vedea în jur decât oameni îmbrăcați după ultimele cerințe ale modei,

aparținind claselor de sus. În acest peisaj prezența unui muncitor ar fi tot alit de deplasată ca și prezența unui membru al triburilor boșimane din Australia. Însă la hotelul „Ukraina” sau la Bolșoi Teatr din Moscova te afli chiar în mijlocul muncitorilor și țăranilor. Acest lucru te surprinde și te mișcă totodată.

Preponderența oamenilor simpli, obișnuși, poate fi observată pretutindeni: în restaurante, muzee, în parcurile cu atracții, cum este cel pe care l-am vizitat la Sori. Dar nicăieri nu te surprinde mai mult acest lucru ca la tribunalele populare. În țara noastră tribunalele se află din nefericire în miinile unor politicieni și financieri corupți. Soțul meu, jurist cu o înaltă funcțiune, a luptat zadarnic ani îndelungași împotriva acestei calamități. Studiind instituția sovietică a asesorilor populari, el a ajuns la concluzia că aceasta reprezintă cea mai democratică dintre metodele judiciare. În U.R.S.S., sindicatele, cooperativele și alte organizații își aleg reprezentanții: simpli muncitori, bărbați și femei, iau loc în sala tribunalului alături de judecător, asistă împreună cu el la proces și pronunță sentința. Toate chestiunile sînt dezbătute și rezolvate de trei persoane: judecătorul și cei doi asesori.

Un alt fenomen frapant al vieții sovietice îl constituie efortul sincer care se face în această țară pentru a se asigura satisfacerea trebuințelor oamenilor.

În cursul călătoriei noastre în Europa occidentală, am întâlnit adesea aspectele dureroase ale mizeriei. Întîngesc în mod deosebit Italia, poporul ei chinat, orașe pitorești, palatele și fininile sale. Cînd am ajuns însă în sud, sentimentul meu de mîndrie pentru Italia a fost pus la grea încercare. Pe Via Marittima din Neapole, mii de oameni trăiesc în cocioabe îngrozitoare, incropite din lăzi, saci și tot felul de rămășițe. Copiii, frumoși dar flămînzi și îmbrăcați în zdrențe, se inghesuie în aceste „locuințe” lipsite de apă și de cele mai elementare condiții sanitare. Ca și în Franța sau în Germania occidentală, în Italia întîlnești prostituate, cerșetori și alte victime ale nedreptății economice. În Uniunea Sovietică n-am văzut însă nici un cerșetor. N-am întîlnit acolo nici un om în zdrențe. N-am zărit niciodată vreun sovietic care să răscolească prin gunoale, în căutarea hranei.

Unele dintre casele pe care le-am vizitat în U.R.S.S. erau vechi, dar în interior erau curate. Nu puteai deloc să le numești „cocioabe”. Spre surprinderea noastră, în casele acestea există lumină electrică și chiar televizor. În Uniunea Sovietică se resimte lipsa spațiului locativ. În timpul războiului, aproape toate clădirile din partea vestică a Moscovei au fost distruse, iar volumul construcțiilor nu reușește încă să satisfacă nevoile populației în continuă creștere. Dar se construiesc necontenit blocuri de locuințe.

INDONEZIA, țara celor

Vizita lui N. S. Hrușciov în Indonezia este un eveniment de mare importanță pentru consolidarea păcii în Asia. Poporul Indoneziei s-a pregătit cu multă bucurie să-și întâmpine înaltul oaspele, dat fiind că toți oamenii simpli de pe glob știu astăzi că fiecare nouă călătorie peste hotare a lui N. S. Hrușciov contribuie la întărirea păcii, a prieteniei dintre popoare.

Popoarele Indoneziei și Uniunii Sovietice sînt unite prin simțăminte de sinceră prietenie. Nu de mult, Djakarta, capitala Indoneziei, a fost vizitată de o escadră a flotei sovietice din Oceanul Pacific. Reproducem mai jos un reportaj despre această vizită.

A treia zi după ieșirea din Vladivostok ne-a prins pe drum taifunul. De altfel, eram preveniți: taifunul fusese anunțat de stațiile de radio din Japonia, Filipine și insula Guam. Și ca toate marile taifunuri a fost botezat de meteorologi, chiar din clipa nașterii — „Emma” — și a primit numărul de ordine 5.920.

Escadra noastră l-a înfruntat dincolo de arhipelagul Riuki, la est de Taiwan. Vîntul se transformase în uragan. Crucătorul „Amiral Seneavin”, care la început cocheta-se cu oceanul, lupta acum din greu cu valurile. Crestele înspumate treceau peste puntea navelor oitcare de mină „Viderjannii” și „Vozbujdenii”. Intreg echipajul muncea din greu spre a ține piept oceanului dezlănțuit.

Și totuși aveam cu toții o dispoziție excelentă. Căci mergeam într-o vizită de prietenie în Indonezia, spre a duce poporului indonezian salutul frătesc al țării sovietice.

Nu ne-am întrerupt activitatea nici în clipa de intensitate maximă a furtunii. În fața hărții Indoneziei, abia țînindu-se unul de altul, marinarii ascultau expuneri despre țara celor „trei mii de insule”, despre cîmpurile lavei și pădurile Kalimantanei, despre lupta eroică a poporului indonezian pentru libertate.

În a patra zi, dis-de dimineață, tăind apa

fără nici o cută a oceanului străpuns de undele pescărilor, ca de niște lănci, escadra de nave sovietice a ajuns la Djakarta.

În port, palmierii se inghesuiau pe ulcioarele strîmte, înțesate de magazine. În ceața străvezie a dimineții se desluseau contururile nesigure ale unor munți îndepărtați.

La dară ne aștepta o orchestră și o companie de onoare. Iar dincolo de balustrada de fier a cheiului se adunaseră mii de oameni care ne-au întâmpinat cu fețe zîmbitoare, cu miinile ridicate în semn de salut. Drept răspuns, marinarii sovietici și-au fluturat îndelung beretele.

— Salmat paghi — bună dimineața, Indonezia! Timp de 350 de ani pămîntul tău s-a aflat sub călcîiul colonialiștilor. Piața centrală a Djakarta se numea pe atunci cîmpul Viselitz. Dar la 17 august 1945 cînd Indonezia a fost proclamată stat independent, a devenit și ea piața Libertății.

Omul care vine în lava pentru cîteva zile se simte copleșit de splendoarea neobișnuită a naturii tropicale. Impresia aceasta te domină pe toate celelalte. Și lucrul e ușor de înțeles: ficușii au aici cîteva zeci de metri înălțime, un singur arbore poate umbri cu coroana lui un cîmp întreg, peștii care zac în coșuri sub șoproane au culori fantastice, de basm. Iar noaptea, scăpață de zăduful zilei, Djakarta e și mai vie decît ziua; ne-

număratele bărci ale negustorilor ambulante se mișcă fără odihnă de colo-colo; și la cirna lor luminările își joacă pete mici și palide de lumină.

Exotismul este, însă, un lucru relativ. Într-un rînd m-am dus cu un grup de marinari în parcul zoologic din capitala Indoneziei. Nimeni nu se oprea în fața păsărilor rino-cer, cumplite arătări cu aripi din insulele învecinate. Dar oamenii se îmbulzeau în fața cuștilor cu... bufnițe. Păsările acestea urite și șterse erau considerate aici o culme a exotismului.

Locuitorii Djakarta se scurgeau în torent nesfîrșit spre port, unde ancoraseră navele sovietice. Totul îi interesa: cabinetul chirurgical, cazarma echipajului, cambuza... Așteptau pe duneta crucișătorului ceasuri întregi ca să le vină rîndul să scrie în cartea de impresii.

— Scriu! exclamă încîntat învățătorul Subroto. — Uitați-vă cum scriu!

— Da, sînt cuvinte calde, — am răspuns neînțelegînd ce vrea să spună noul meu cunoscut.

— Scriu! exclamă încîntat învățătorul Cînd e vorba de sovietici cuvintele nu pot fi decît calde Uitați-vă, rișca a luat creionul în mînă! Știi cîți știutori de carte erau în Indonezia pe vremea olandezilor? Mai puțin de 7 la sută. Iar acum avem peste 30.000 de școli...

Pasiunea pentru învățătură a cuprins toată țara. Strecurîndu-se dibaci printre mașini și rișce — în Djakarta nu există încă pretutindeni trotuare — adolescenții oacheși se îndreaptă grăbiți spre școală. Oamenii maturi frecventează cursurile serale ale „universităților populare”.

Într-o seară, într-o căsuță primitoare așezată într-o stradă liniștită din Djakarta

s-au adunat scriitorii și pictorii men „Lece”, adică ai Societății de cultură populară. Veniseră să se întîlnească cu itorii sovietici Alexandr Stein și Al Kron, sosiți în Indonezia pe bordul șătorului „Amiral Seneavin”.

În încăperea ardeau luminări. (D face economie de energie electrică, aceea lumina se stinge adesea). Gaztrata oaspeții cu turle străvezii din fa-orez, creveți pisaiți și alte delicii necu-nouă.

Iar oaspeții disculau despre lile

— Cercul celor ce citesc se măre- ce în ce mai mult — ne-a spus cum scriitor indonezian Pramudia Ananta un om cu fruntea lată și privirea Poporul vrea să afle cît mai multe viața oamenilor sovietici, despre ț Eu am tradus „Mama” de Gorki, „unui om” de Solohov... Și asta — apoi, arătîndu-ne o carte mirosîndă c cerneală de tipar. — Vă rog să l-o Boris Polevoi. E „Povestea unui om rat” în limba indoneziană...

...Autobuzul care îi purta pe m noștri spre Bogor stopă pe neaștept marginea drumului, lîngă un crîng o vea — arborele de cauciu. Șoferul s cabină și începu să meșterească ce motor. Cam un minut să îi durată oprirea. Dar șoseaua pustie pînă alu populă dintr-odată. Într-o clipă matr pomeniră înconjuțați de un grup de indonezieni care li se adresară în co

Nu trebuia să cunoști limba ca să că nu era vorba doar de curiozitate.

Aceeași atmosferă am întîlnit-o pe deni: pe stadion, unde suferind pen ce greșeală a jucătorilor lor, pa

Muzicienii sovietici în America

RAR
mondial

C

hiar și un singur muzician rus poate entuziasma publicul pînă la delir. Dar cînd la Carnegie Hall și-a făcut apariția toată Orchestra simfonică de stat din Moscova, entuziasmul a atins punctul culminant. Așa și a început Paul Long, criticul muzical al ziarului „New York Herald Tribune”, cronică la primul concert dat de Orchestra simfonică sovietică în America. Iar ziarul „New York Times” a publicat un articol despre acest eveniment în prima pagină, alături de știrile cele mai importante și mai senzaționale. Articolul începea cu aceste cuvinte: „Orchestra simfonică de stat din Moscova și-a început la Carnegie Hall, cu un succes răsunător, turneul de șapte săptămîni pe care-l întreprinde în America în cadrul schimburilor culturale americano-sovietice” și se sfîrșea așa: „După ultima piesă din program, publicul n-a vrut să părăsească sala. A aplaudat frenetic, a strigat, a bătut din picioare cuprins de entuziasm... Pe scenă au fost aruncate flori. Fie dar ca aceste flori și sentimentele profunde ale lui Ceaiikovski să dovedească că S.U.A. și U.R.S.S. pot fi de acord în muzică”. Concertele date de orchestra sovietică la Carnegie Hall au durat aproape o lună. Istoria lui Carnegie Hall e, de altfel, strîns legată de numele lui P. I. Ceaiikovski. Se știe că compozitorul rus a fost invitat să participe la inaugurarea singurei săli de concert din New York. La 6 mai 1891 ziarul „World” scria: „Evenimentul principal al serii a fost apariția cunoscutului compozitor rus Ceaiikovski, care și-a dirijat Marșul triumfal. Ceaiikovski a fost primit ca un rege, a fost ovacionat cum foarte rar i se întîmplă unui muzician în America. Publicul numește primele concerte date în noua sală „Festival Ceaiikovski”.

Orchestra simfonică sovietică și-a început concertele de la Carnegie Hall cu lucrări de Ceaiikovski. „New York Times” a subliniat că „interpretată strălucit de compatrioții lui, muzica marelui compozitor rus a răsunat la Carnegie Hall, onorată la inaugurarea ei acum aproape 70 de ani, de prezența lui Ceaiikovski”... La rîndul lui H. Johnson, criticul muzical al ziarului „New York Post” a remarcat: „A fost una din cele mai bune interpretări pe care am avut prilejul să o ascult. Orchestra a stîrnit ovațiile entuziaste ale întregii asistente”... Și totuși în ciuda incontestabilului succes al muzicienilor sovietici, în primele cronici s-au strecurat și anume accente dubitative: da, Ceaiikovski e al lor, îl cunosc. Dar să vedem cum au să-l interpreteze pe Beethoven? Cînd orchestra sovietică a executat, însă, simfonia VII-a de Beethoven, cunoscutul muzicolog american Ross Parmanter a subliniat: „Această bucată a fost splendid interpretată, cu o uimătoare sensibilitate, cu finețe și vigoare”.

Dintotdeauna, și nu fără teme, muzicologii americani s-au mindrit cu orchestrele lor simfonice. La Carnegie Hall au concertat cele mai bune orchestre din Europa. Nici o orchestră simfonică n-a stîrnit, însă, un interes atît de mare ca cea sovietică (nu întîmplător din unele cronici ale criticilor americani răzbat accente de invidie față de muzicienii sovietici). De altă parte, dorința amatorilor americani de muzică clasică de a obține cu orice preț un bilet la concertele orchestrei sovietice dovedește, desigur, marele interes al americanilor față de tot ce e sovietic. Irving Coloden, cronicarul revistei „Saturday Review” a relevat, de pildă, că „publicul îi întîmpină pe muzicienii sovietici cu neobișnuită căldură și entuziasmul cu care reacționează întotdeauna la spectacolele unor oaspeți sovietici”.

O puternică impresie a produs asupra ascultătorilor americani Interpretarea Simfoniei a XI-a de Șostakovici. După concert, muzicologul Francis Parkins a

scris: „O puternică impresie a produs maniera subtilă și inspirată cu care interpretii au redat conținutul emoțional și tabloul de imagini al Simfoniei. Finalul, interpretat cu căldură și inspirație, a fost extrem de emoționant. El a stîrnit o furtună de aplauze, însoțite de „bravo”. Dirijorul Ivanov a fost chemat la rampă de cinci sau șase ori”.

Criticii americani elogiază talentul inspirat al celebrilor dirijori sovietici Konstantin Ivanov și Kirill Kondrașin. Muzicologul Winthrop Sargent a scris în revista „New Yorker”: „Conducerea inspirată, subtilă și însuflețită a Orchestrei a meritat, fără îndoială, entuziasmul puternic al publicului”.

De un mare succes s-au bucurat soliștii Emil Ghilels, Galina Vișnevskaja, Danil Șafraan, Valeri Kilmov. După unul din concertele lor criticul muzical John Briggs a scris: „A cîntat Ghilels și sala a fost plină pînă la refuz. Se așezaseră scaune pînă și pe scenă. Pianistul a întrecut toate așteptările. Părea că s-a întrecut chiar pe el însuși. Ropotele de aplauze nu mai conțineau. Ascultătorii cărora li se așezaseră scaune pe scenă ascultau în picioare spre a urmări jocul de mină al artistului. A fost concertul unui maestru, pentru care adjectivul „mare” nu e de fel exagerat”.

Iar ziarul „New York Post” a calificat-o pe Galina Vișnevskaja ca o „cîntăreață remarcabilă”. Are o voce absolut neobișnuită — a scris despre dînsa și „Herald Tribune”.

„Danil Șafraan era cunoscut în S.U.A. din înregistrările lui — a arătat revista „Saturday Review”. La Carnegie Hall el a justificat așteptările publicului. Și-a confirmat renumele de mare muzician”.

B. Strelnikov

Statele Unite, criminalitatea în continuă creștere obiectul unei îngrijorări generale. În Uniunea S.S.R., în comparație cu anul 1940, numărul crimelor a scăzut la jumătate. Un expert în problemele închisorilor americane a calificat sistemul nostru de detențiune medieval”. Căci acest sistem urmărește să distruge, să-l arunce în mocirla degradării totale, stigmatul crimei să-l infiereze pentru tot restul vieții. În Uniunea Sovietică se urmărește un scop cu totul diferit: deținutul este ajutat să devină un om util și să-și păstreze demnitatea umană.

Statele Unite, o altă calamitate o constituie conștient mai sporit de stupefianțe. Vinzarea lor a luat dimensiunile unui mare business. Acest lucru a dus la rebandelarea de gangsteri, care prosperau înaintea „regimului sec”. S-ar putea pune capăt destul de ușor acestei tare, dacă cei intoxicați ar fi considerați și li s-ar pune la dispoziție medicamente la un preț rezonabil sau chiar gratuit, prin dispensarele statului. În Uniunea Sovietică se desfășoară în permanență o campanie sanitară. Cancerul și maladiile cardiovasculare în prezent obiectul celei mai atente griji. Atrîngutul serviciu medical, inclusiv spitalizarea și tratamentul dentar, sînt gratuite, în timp ce pentru mulți în Statele Unite (nu mă refer la cei bogați) boala înseamnă o ruină financiară.

În Statele Unite zile întregi vizitînd școlile sovietice, studînd metodele lor de învățămînt. Am văzut palate ale pionierilor și atelierelor lor. Ceea ce se face acolo m-a făcut să-mi schimb părerea despre educația în Uniunea Sovietică nu ar exista vreo clasă de întâia. Există și acolo o asemenea clasă: copiii de vîrstă de școală cea mai de preț a țării. Copiii sovietici sînt hrăniți și bine îmbrăcați. Învățătura și jocurile sînt supravegheate cu răbdare și înțelegerere.

În Statele Unite mai minunată parte a populației sovietice n-o are nici copiii, nici adolescenții, ci oamenii simpli. Sunt și țărani oameni puternici, voinici pe care-i găsești pe străzi și în piețe, care își așteaptă rîndul în muzoleul din Piața Roșie sau admiră tablourile din Ermitaj. Sînt binevoitori, sinceri. Respiră o încredere în demnitate. Sînt bărbații și femeile al căror devotament și încredere a pus temelie puternicului edificiu al socializării. Sînt revoluționarii din 1917, veteranii războiului mondial. Sînt cei care au alungat pe imperialiștii în anii 20 și au zdrobit Wehrmachtul în cel de al doilea război mondial. Sînt oamenii care au salvat omenirea și care îmi dau dreptul să fiu de generația mea.

Vivian Hallinan

California — S.U.A.

3.000 de insule

fo fotbalului indonezian aplaudau totuși frenetic echipa Flotei sovietice din Oceanul Pacific; la concertele ansamblului marinariilor, unde spectatorii cîntau împreună cu oaspeții...

Poporul are memorie bună. Indonezienii nu uită că Uniunea Sovietică a protestat hotărît atunci cînd olandezii au început intervenția în Indonezia. Ei își amintesc că atunci cînd „Serviciul regat de navigație” a boicotat republica, lipsind-o de mijloacele de comunicație între insule, țara noastră a trimis în Indonezia nave de transport. După cum nu au uitat nici cînd atunci cînd în Sumatra a izbucnit răscălața pusă la cale de imperialiști, țara sovietelor a acordat din nou sprijin moral republicii.

Colindăm împreună cu un grup de marinari, străduțele strîmte din cartierul Pasar Baru, cel mai însuflețit cartier comercial din Djakarta. Respirăm cu nesaț aroma garoafelor și strîmbăm din nas din pricina mirosului pătrunzător al durianului, un fruct caraghios care aduce cu un arici strînghem.

Oriunde v-ați opri în Pasar Baru, lângă orice magazin cu produse industriale și orice ați privi: furculițe, țesături sau, în fine, orice v-ar cădea în mînă, ați băga îndată de seamă că totul e importat de peste Ocean.

Sînt consecințele dominației colonialiste. Dependenta de comerțul exterior este una din cauzele greutăților prin care trece această țară bogată.

Și, se înțelege, monopolurile străine au încercat imediat să profite de pe urma greutăților tinărului stat. O companie japoneză, de pildă, a propus Indoneziei un împrumut pentru dezvoltarea extracției de petrol din Sumatra de nord. Dar cerea în schimb ca

în timp de 30 de ani să achiziționeze, la prețuri mai mici decît cele internaționale, jumătate din petrolul extras din noile zăcăminte.

— Dacă n-ar fi Uniunea Sovietică și prietenii ei — ne-a spus Trisno — aș fi tresărit la auzul cuvîntului „împrumut”. Dar nu trebuie să fii economist ca să-ți dai seama cînd ești jefuit și cînd ți se întinde o mînă prietenească... Iar mîna dv. este de frate.

Uniunea Sovietică a acordat Indoneziei un împrumut — de 117.500.000 de dolari, cu o dobîndă anuală de 2,50 la sută. Dacă ținem seama că S.U.A. acordă împrumuturi cu o dobîndă anuală de 4 la sută sau chiar de 7 la sută, atunci ne dăm seama în ce condiții avantajoase e acordat creditul nostru.

Creditul acordat de U.R.S.S. va contribui la rezolvarea celor mai importante probleme economice care stau în fața Indoneziei. Studentul Trisno are dreptate: mîna noastră e o mînă de frate. Uniunea Sovietică dorește ca Indonezia să devină o țară puternică, înfloritoare și independentă.

Zilele petrecute de marinarii sovietici în Indonezia au trecut repede și au fost bogate în întîlniri prietenești, în impresii puternice. Marinarii noștri au vizitat defileul Punchak, de unde se văd versante de vulcani brăzdate de treptele plantațiilor de orez, crînguri dese și un platou întins presărat cu pete albe-cioase. E orașul Bandung. Au admirat uriașele ferigi din grădina botanică de la Bogor — una din cele mai bogate din lume — și și-au cumpărat ca amintire nuci mari de cocos. Pretutindeni domnea veselie, pe buzele tuturor înfloreau surisurile. Fiecare marinar sovietic a simțit din pînă prietenia și ospitalitatea indoneziană

Timur Gaidar

Vechea și noua generație din Indonezia

Serghei Bondarciuk, în travestiul noului său erou.

Intîlnire între cineaști și spectatori

Cineaștii moscoviți sînt obișnuți cu oaspeții, iar Casa cinematografiei găzduiește adesea tot felul de manifestări. Cu toate acestea, intîlnirea cineaștilor cu un grup de colhoznici din regiunea Moscova care a avut loc recent în sălile Casei cinematografiei, ar putea fi socotită neobișnuită. Neobișnuită, în primul rînd, prin amploarea discuțiilor purtate, prin competența cu care colhoznicii au dezbătut problemele artei cinematografice. De altfel, mulți dintre ei frecventează universitățile de cultură, sînt cineaștii pasionați. Cîțiva oaspeți au vorbit despre eroii lor preferați din filme. Tînăra brigadieră Uliana Trofimova, a spus, de pildă, că dintre eroinele filmelor inspirate de viața colhoznică cel mai mult i-a plăcut Avdotia din „Întoarcerea lui Vasili Borțnikov”. „În trăsăturile acestei eroine — a arătat Trofimova — am regăsit toată frumusețea morală a

femeilor harnice și inimoase care lucrează pe ogoarele noastre”. Colhoznicii au reproșat creatorilor de filme că nu reflectă îndeajuns prefacerile survenite în viața satului sovietic, tendințele tot mai pronunțate de ștergere a deosebirilor dintre sat și oraș. Ei i-au invitat pe cineaști să-i viziteze mai des, spre a le cunoaște mai bine munca, preocupările actuale. La rîndul lor, cunoscuți actori și regizori din Moscova, printre care Boris Andreev, Clara Luciko, Serghei Lukianov, N. Mordiuikova, A. Hvilia, Mark Donskoi ș.a. au vorbit oaspeților despre activitatea lor, le-au împărtășit planurile lor de creație. Deși n-a jucat pînă acum decît într-un film dedicat vieții colhoznice, actorul Nikolai Ribnikov se bucură de multă popularitate printre locuitorii din satele regiunii Moscova, care, cu prilejul intîlnirii, și-au exprimat dorința de a-l vedea în rolul unui brigadier colhoznic.

Filmul

Serghei Bondarciuk filmează în Italia

Zilele trecute, într-un cartier periferic din Roma, străjuit de turnurile și zidurile crenelate ale unei vechi fortărețe, s-a dat primul tur de manivelă noului film al lui Roberto Rossellini: „La Roma era noapte”. Noua creație a cunoscutului regizor italian (autorul filmelor „Roma, oraș deschis” și „Generalul della Rovere”) este așteptată cu viu interes în lumea cinematografică. Acest lucru se datorește desigur și interesanței distribuției a viitorului film, care intrunește actori de mare talent din cîteva țări: Serghei Bondarciuk, actorul englez Peter Baldwin, americanul Leo Genn, actrițele italiene Giovanna Ralli și Laura Betti.

Presă italiană a început să se ocupe intens de activitatea realizatorilor filmului. De o atenție deosebită se bucură Serghei Bondarciuk.

Din interviul acordat recent unui reporter al revistei „Vie nuove” aflăm că Serghei Bondarciuk lucrează cu pasiune la noul său rol. În privința limbii italiene, pe care n-o cunoaște încă, Bondarciuk se descurcă cu ajutorul insepabilului său interpret, un tînăr gazetar sovietic care e crainic la radio Moscova. Despre subiectul filmului, Serghei Bondarciuk relatează printre altele: „Eroul meu, aviatorul sovietic Ivan, evadează dintr-un lagăr fascist de prizonieri împreună cu maiorul englez Pemberton și americanul Charles. În drum ei întîlnesc niște fete travestite în călugărițe, care se ocupă cu bursa neagră. Călugărițele

ii urcă pe cei trei evadați în camioneta cu care își transportă mărfurile și îi introduc pe ascuns la Roma, ducîndu-i în cartierul bătrînei fortărețe, devenită centrul comerțului ilegal. Ivan este ascuns în locuința uneia dintre fete, Esperia. Aviatorul sovietic se împrieteneste cu Renato, logodnicul ei, prin care intră în legătură cu un grup de partizani din mișcarea de Rezistență. În ascunzătoarea sa, Ivan începe să confecționeze grenade pentru partizani. Suspectat de Gestapo, Esperia e arestată și, într-un moment de slăbiciune își denunță prietenii. Ivan și Renato sînt omorîți de fascisti. Maiorul englez și americanul Charles reușesc să fugă. Cuprinsă de remușcări, Esperia se

hotărăște să-l impuște pe omul care s-a făcut vinovat de moartea logodnicului ei și va prizonierului sovietic, apoi se sinucide”.

Întrebat despre planurile sale de viitor, Serghei Bondarciuk a declarat că după ce se va întoarce din Italia va începe să lucreze la transpunerea cinematografică a unui roman apărut în paginile revistei „Oktiabr” și intitulat: „S-au întors rîndurile”. Acțiunea se petrece curînd după terminarea războiului și înfățișează munca de reconstrucție într-un colhoz distrus de cîmpul fascismului. Ca și în „Soarta unui om”, Bondarciuk va deține și de astă dată atît rolul de regizor cît și rolul principalului interpret al filmului.

Bondarciuk și Giovanna Ralli (Esperia)

REFLECTOR

Printre recente producții ale Studioului central de filme documentare din Moscova se numără filmele „Noi, căfărătorii”, în care sînt prezentați temerarii montori de furnale care participă la construcția combinatului metalurgic din Nijni-Taghil; „America aplaudă baletul sovietic” — consacrat turneului Bolșoi Teatrului în Statele Unite și Canada; „O mare victorie a științei sovietice” — un documentar care înfățișează lansarea celei de a doua rachete cosmice sovietice ș.a.

La studioul din Sverdlovsk se turnează filmul în cîntecul „Cîntecul cocorilor”, inspirat după o legendă populară bașkiră. În rolurile principale apar soliștii teatrului bașkir de operă și balet — I. Habirov și E. Sulemainova.

Filmul „Soarta unui om” a rulat pînă acum pe ecranele multor țări ale lumii. Filmul a fost prezentat cu deosebit succes cu ocazia săptămîinii internaționale a filmului din Elveția și a festivalurilor filmului sovietic din Marea Britanie și Jugoslavia, din R. Cehoslovacă și Liban. În prezent, cinematografele londoneze au reluat prezentarea filmului „Soarta unui om”, care este dublat în limba engleză.

„Pămînt desțelenit” — o trilogie cinematografică

Ecranizarea romanului „Pămînt desțelenit” al lui Mihail Șolohov a fost concepută inițial ca un film în două serii. Publicarea părții a doua a romanului șolohovian i-a făcut însă pe autorii filmului — scenariștii I. Lukin și F. Șahmagonov și regizorul Alexandr Ivanov — să reia turnarea, deși se încheiase realizarea ultimei serii. Și astfel, „Pămînt desțelenit” va deveni, ca și precedentă transpunere pentru ecran a „Donului liniștit”, o trilogie cinematografică.

Munca a fost reluată prin organizarea celei de a treia expediții a „Pămîntului desțelenit”. A fost reconstituită echipa de filmare. La apelul „Lenfilmului”, au sosit protagoniștii filmului, aflați la Moscova, Kiev și în alte orașe ale țării, unde își reluaseră ocupațiile. Au fost cooptați în echipă și cîțiva membri noi: medicul N. Kacianovskaia, care deține rolul mîtușii Kuprianova, bucătăriasa brigăzii de cîmp; Liudmila Egorova, o tînăra actriță de teatru, interpreta Variuhăi, fata care-l îndrăgește pe Davidov, actorul I. Kuzin — în film Nesterenko — secretarul comitetului raional de partid ș.a.

A devenit aproape o tradiție ca stanițele căzăcești răsirate pe țărmul Donului liniștit să constituie decorul natural al ecranizărilor după operele lui Șolohov. Într-una din aceste stanițe au fost turnate și cele două serii ale „Pămîntului desțelenit”. A treia expediție a filmului își are însă sediul departe de Don, într-un colhoz gruzin, ce poartă un nume cu rezonanțe mitologice: „Kolhida”. Renunțarea la tradițiile decorului șolohovian se datorește numai capriciilor vremii. Anul acesta, în fînutul Donului iarna a sosit mai devreme și s-a anunțat aprigă. În acest timp însă, în satul Gremiacii Log, unde se petrece acțiunea filmului, trebuie să fie o toamnă blîndă, bogată. În toii iernii numai în fînăturile sudice mai poate fi întîlnită o asemenea vreme.

În curînd, cele două serii ale „Pămîntului desțelenit” vor fi prezentate pe ecrane. În același timp, va continua turnarea ultimei părți a trilogiei.

